

O OTEVŘENÁ INFORMATIKA

prof. Ing. Jiří Matas, Ph.D.
Fakulta elektrotechnická
katedra kybernetiky
Karlovo náměstí 13
121 35 Praha 2

Vážený pane profesore,

na základě Vaší poptávky bych Vám rád nabídl strukturu studijních předmětů pro Váš studijních program Otevřené informatiky. Nabídka pokrývá základy pro další studium studijního oboru 7504R100 Učitelství odborných předmětů, který se nabízí studentům ČVUT a absolventům technických univerzit na Masarykově ústavu vyšších studií ČVUT v Praze v rámci akreditovaného studijního programu B 7507 Specializace v pedagogice.

S pozdravem,

ING.PAED.IGIP Pavel Andres, Ph.D.
vedoucí katedry inženýrské pedagogiky

Akademický rok 2012/2013

Zimní semestr (ZS)

- Obecná pedagogika
- Obecná psychologie a psychologie osobnosti
- Sociologie pro učitele

Letní semestr (LS)

- Obecná didaktika
- Pedagogická psychologie
- Komunikační dovednosti

Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Obecná pedagogika		
Typ předmětu	doporučený	doporučený semestr	ZS
Rozsah studijního předmětu	39 h	hod. za týden	2+1
Jiný způsob vyjádření rozsahu	kreditů		3
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky	přednáška, seminář
Vyučující	prof. PhDr. Alena Vališová, CSc.; doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc.		
Stručná anotace předmětu	Cílem předmětu je poskytnout studentům základní poznatky o výchovných a vzdělávacích jevech, procesech, zákonitostech, zákonech, principech, kategoriích a teoriích, které tvoří základ pedagogického myšlení, jak o něm pojednává obecná pedagogika. O výchově a vzdělávání bude pojednáno v kontextu pedagogických věd v návaznosti na proměny české výchovně vzdělávací soustavy v uplynulých dvaceti letech v souvislosti s kurikulární reformou, s diverzifikací soustavy, alternativními výchovně vzdělávacími koncepcemi, proměnami odborného vzdělávání a s ohledem na zdravou a hendikepovanou populaci. Obsah bude zaměřen zejména na otázky předmětu pedagogiky, soustavy pedagogických věd, metodologie pedagogiky, druhy pedagogických výzkumů, podstaty výchovy, role výchovy ve vývoji člověka a v sociálně ekonomickém vývoji společnosti, vztahu výchovy a socializace, vztahu výchovy, vzdělání a vyučování, pedagogických zákonech a principech, činitelích výchovy, cíli, obsahu, procesu, podmínkách a prostředcích výchovy a o roli hodnocení ve výchovně vzdělávacím procesu. Součástí bude i problematika vztahu globalizace, postmoderny a výchovy, teorií výchovy a vzdělávání, učitele v odborném vzdělávání a výchovně vzdělávací soustavy.		
Studijní literatura a studijní pomůcky	• BERTRAND, Y. Soudobé teorie vzdělávání. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-216-5. • BLÍŽKOVSKÝ, B. Systémová pedagogika pro studium a tvůrčí praxi. Ostrava: Amosium servis, 1997. ISBN 80-85498-23-5. • DVOŘÁČEK, J. Obecná pedagogika pro techniky. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2000. ISBN 80-01-02189-0. • GAVORA, P. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2010, ISBN 978-80-7315-185-0. • GRECMANOVÁ, H., HOLOUŠOVÁ, D. a URBANOVSKÁ, Eva. Obecná pedagogika. I. díl. Olomouc: HANEX, 2002, s. 231. ISBN 80-85783-20-7. • GRECMANOVÁ, H. a kol. Obecná pedagogika II. Olomouc: Hanex 2003. ISBN 80-85783-24-X. • HÁBL, J. Vzdělání mravné a nemravné: vztah poznání a ctnosti v Komenského pedagogice. Pedagogika roč. LXI, 2011, s. 117-127. • JŮVA, Vladimír sen et. Jun. <i>Úvod do pedagogiky</i>. Brno: Paido, 1995, s. 98. ISBN 80-85931-06-0. • JŮVA, Vladimír sen et. al. <i>Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium</i>. Brno: Paido, 2001, s. 120. ISBN 80-85931-95-8. • KOLÁŘ, Z. Úvod do studia pedagogiky. Ústí nad Labem: UJEP PF, 1966. ISBN 80-7044-135-6. • PELIKÁN, J. Pomáhat být: otevřené otázky teorie provázející výchovu. Praha: Karolinum, 2002. 159 s. Acta Universitatis Carolinae. Philosophia et historica. Monographia. ISBN 80-246-0345-4. • RABUŠICOVÁ, M. a kol. Škola a (versus) rodina. Brno. FF MU, 2004. ISBN 80-210-3598-6. • RÝDL, K. <i>Peter Petersen a pedagogika jenského plánu</i>. Praha: ISV, 2001, s. 248. ISBN 80-85866-87-0. • PAŘÍZEK, V. <i>Základy obecné pedagogiky</i>. Praha: Pedagogická fakulta UK, 1996, s. 76. • PRŮCHA, J. <i>Přehled pedagogiky</i>. Praha: Portál, 2000, s. 270. ISBN 80-7178-399-4. • PELIKÁN, J. <i>Základy empirického výzkumu pedagogických jevů</i>. Praha: Karolinum, 1998. • PELCOVÁ, N. <i>Vzorce lidství. Filozofie o člověku a výchově</i>. Praha: ISV, 2001. • POL, M. <i>Škola v proměnách</i>. Brno, Masarykova univerzita, 2007, s. 194. ISBN 978-80-210-4499-9. • POL, M. Waldorfské školy: izolovaná alternativa, nebo zajímavý podnět pro jiné školy? Brno: Masarykova univerzita, 1995, s. 165 ISBN 80-210-1097-5. • RÖHNER, R.; Wenke H. <i>Daltonské vyučování</i>. Brno: Paido, 2003, s. 156. ISBN 80-7315-041-7. • SEMRÁD, J. JURÁČKOVÁ, I., ŠÍMA, V. <i>Průvodce sociální pedagogikou v kontextu pedagogických věd</i>. Hradec Králové: PedF UHK, Gaudeamus 2007, 111 s. ISBN 978-80-7041-897-0. • Semrád, J.; Škrabal, M. <i>Úvod do studia učitelství odborných předmětů</i>. Praha: České vysoké učení technické v Praze. Nakladatelství ČVUT, 2007. 162 s. ISBN 978-80-01-03744-7. • SKALKOVÁ, J. <i>Pedagogika a výzvy nové doby</i>. Brno: Paido, 2004, 158 s. ISBN 80-7315-060-3		

- SKALKOVÁ, J. Společenskovední poznání v sítích inženýrského vzdělávání. Brno: Paido, 2009. ISBN 978-80-7315-173-7.
- SVOBODOVÁ, J. JÚVA V. Alternativní školy. Brno: Paido, 1996.
- ŠVARCOVÁ, I. *Základy pedagogiky*. Praha: Vydavatelství VŠCHT, 2007. ISBN 978-80-7080-2, 80-7080-573-0
- ŠVARCOVÁ, I. *Komplexní systém výchovy a vzdělávání, dětí, mládeže a dospělých s mentálním postižením těžšího stupně*. Praha: Septima, 1991, 1995.
- ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-060-7.
- VALIŠOVÁ, A.; KASÍKOVÁ, H. a kol. *Pedagogika pro učitele*, Praha, Grada, 2006, 404 s. ISBN 978-80-247-1734-0.
- VÁŇOVÁ, M. *Příprava učitelů ve vybraných evropských zemích*. Praha: ÚIV, 1997.
- VÁŇOVÁ, R. a kol. *Studijní texty k dějinám pedagogiky*. Praha: PedF UK, 1997

Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Obecná psychologie a psychologie osobnosti			
Typ předmětu	doporučený	dopor. ročník / semestr		ZS
Rozsah studijního předmětu	39 h	hod. za týden	2+1	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky		přednáška, seminář
Vyučující	doc. PhDr. Dana Dobrovská, CSc. PhDr. Lenka Emrová			
Stručná anotace předmětu	Cílem výuky je poskytnout studentům základní orientaci v psychologických vědách. Technicky zaměřený studující si vytvoří základy psychologického myšlení, seznámí se s přehledem teoretických a aplikovaných oborů psychologie, porozumí základním metodám, jež jsou nástrojem psychologického poznání, pochopí a osvojí si vztahy mezi základními psychologickými kategoriemi a psychickými funkcemi. Osvojí si základní poznatky o osobnosti a individualitě, i o zdrojích individuálních rozdílů mezi lidmi. Dále si osvojí poznatky o jednotlivých psychických procesech. Součástí výuky jsou ukázky psychologických metod (testů, aktivizačních prostředků, motivačních technik, metod výcviku tvořivosti).			
Studijní literatura a studijní pomůcky				
Základní literatura:	Dobrovská, D. Obecná psychologie a psychologie osobnosti. Praha: ČVUT, Intranet MÚVS, 2011, 117 str. Cassin, S. Psychologie. Praha: CPress, 2007 (vybrané kapitoly) Atkinson, R. a kol. Psychologie. Praha: Portál, 2. vydání, 2002.			
Rozšiřující literatura:	Čáp, J., Mareš, J., Psychologie pro učitele. Praha: Portál, 2001 (vybrané kapitoly) Fontana, D. Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál, 1997. Ferjenčík, J. Úvod do metodologie psychologického výzkumu. Praha: Portál, 2000.			

Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Sociologie pro učitele		
Typ předmětu	doporučený	doporučený ročník / semestr	ZS
Rozsah studijního předmětu	39 h	hod. za týden	2+1
Jiný způsob vyjádření rozsahu		kreditů	2
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky	přednáška, seminář
Vyučující	doc. PhDr. Jana Marie Šafránková doc. PhDr. Jiří Šubrt, CSc. PhDr. Barbora Úlehlová PhDr. Hana Marčíková		
Stručná anotace předmětu	Cílem předmětu je podat studentům základní informace pro orientaci v oblasti sociologie v kontextu současného sociologického myšlení. Studenti porozumí základním termínům a jejich vazbám - socializace, sociální role, komunikace, instituce, sociální stratifikace, ... Důraz je kladen na jejich konkrétní užití v sociologii výchovy a vzdělávání. Cílem je rovněž teoretické i praktické zvládnutí různých sociálních rolí a situací, se kterými se posluchači setkají v praxi. Z praktického hlediska je cílem osvojení prostředků pro aplikovaný výzkum, tj. tvorby dotazníku a dalších postupů (strukturovaný rozhovor, obsahová analýza) kvantitativní i kvalitativní sociologie. Tematické okruhy: Sociologie jako věda, sociologické myšlení v historických aspektech, hlavní pojmy a vazby. Sociální struktura společnosti a populační vývoj v 21. st. Česká společnost na prahu 21. století. Sociologie výchovy, školy a vzdělávání. Zvládání sociálních rolí v pedagogice. Sociologický výzkum. Ke klíčové pojmy: socializace, sociální kontrola, stratifikace, instituce, komunikace, sociální role; rodina, vzdělání, zdraví, práce; média, volný čas a způsob života; sociologie výchovy, místo a úloha výchovy ve společnosti, struktura, funkce a organizace výchovných institucí, vztah mezi výchovnými cíli a hodnotami a sociální strukturou, stratifikací a mobilitou; vztah objektu a subjektu výchovy (rodiče, děti, učitelé, žáci), jejich postoje a role; sociologický výzkum, metody výzkumu, výzkumný problém, posouzení dostupných výsledků, design výzkumu, interpretace výsledků, prezentace závěrů sociálních rolí v pedagogice.		
Studijní literatura a studijní pomůcky	Odborná literatura: Základní literatura: BERGER, P.L. <i>Pozvání do sociologie</i>. Praha: Naše vojsko, 2003. DIESMAN, M. <i>Jak vyrábí sociologická znalost</i>. Praha: Karolinum, 1998. GIDDENS, A. <i>Sociologie</i>. Praha: Argo, 1999. HAVLIK, R.; Kořá, J. <i>Sociologie výchovy a školy</i>. Praha: Portál, 2002 HERMOCHOVÁ, S. <i>Skupinová dynamika ve školní třídě</i>. Kladno: AISIS, 2005. MATĚJŮ, P., STRAKOVÁ, J. et al. <i>Nerovné šance na vzdělání</i>. Praha: Academia, 2006. TUČEK, M. A KOL. <i>Dynamika české společnosti a osudy lidí na přelomu tisíciletí</i>. Praha: Slon, 2003. Doporučená literatura: ALAN, J. <i>Etapy života očima sociologa</i>. Praha: Panorama, 1989. BAUMAN, Z. <i>Úvahy o postmoderní době</i>. Praha: SLON, 1995. BAUMAN, Z. <i>Myslet sociologicky. Netradiční uvedení do sociologie</i>. Praha: SLON, 2004.. CANGELOSI, J. S. <i>Strategie řízení školy</i>. Praha: Portál, 2000. GAVORA, P. <i>Výzkumné metody v pedagogice</i>. Brno: Paido, 1996. KELLER, J. <i>Úvod do sociologie</i>. Praha: SLON, 2011. KELLER, J. <i>Dvanáct omylů sociologie</i>. Praha: SLON, 1995. MONTOUSSÉ, M. A RENOUEAU, G. <i>Přehled sociologie</i>. Praha: Portál, 2005. MOŽNÝ, L. <i>Česká společnost: nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života</i>. Praha: Portál, 2002.		

- MOŽNÝ, I. *Sociologie rodiny*. Praha: Slon, 2002.
- PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998.
- SAK, P. *Proměny české mládeže*. Praha: Petrklíč, 2000. ISBN 80-7229-042-8
- SAK, P.; Saková, K. *Mládež na křižovatce*. Praha: Svoboda Servis, 2004
- SAK, P.; Saková, K. et al. *Člověk a vzdělání v informační společnosti*. Praha: Portál, 2007.
- Sociologické směry, školy, paradigmaty*. Praha: SLON, 1994.
- ŠUBRT, J. *Postavy a problémy soudobé teoretické sociologie*. Praha: Nakladatelství ISV, 2001.
- THOMPSON, K. *Klíčové citace v sociologii. Hlavní myslitelé, pojmy a témata*. Brno: Barrister a Principal, 2001.
- Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1997

Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Obecná didaktika			
Typ předmětu	doporučený		doporučený ročník / semestr	LS
Rozsah studijního předmětu	39 h	hod. za týden	2+1	Kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				
Způsob zakončení	zkouška		Forma výuky	přednáška, seminář
Vyučující	prof. PhDr. Alena Vališová, CSc.; doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc.;			
Stručná anotace předmětu	Cílem je poskytnout obecné poznatky o cílech, obsahu, procesu, prostředcích, diagnostice, evaluacích, řízení výchovně vzdělávacího procesu v odborném vyučování i odborném výcviku a naučit se s těmito obecně didaktickými poznatky pracovat. Poznatky budou prezentovány tak, jak o nich pojednává obecná didaktika, tj. teorie vzdělání a vyučování. Jednotlivá témata budou zaměřena na problémy vzdělání v didaktickém systému, na činitele výuky, tj. na žáka, učitele, učivo a jeho výběr, na pedagogickou dokumentaci, pedagogickou komunikaci, na dialog mezi učitelem a žákem, vyučování jako celistvý výchovně vzdělávací proces, na vzdělávací proces jako specifický poznávací proces, na výchovně vzdělávací situace ve vyučování, vyučovací zásady, osvojování poznání a organizace procesu učení žáků, výukové cíle a jejich taxonomii, výukové metody, organizační formy, učební úlohy ve výuce, prostředky v procesu vyučování a výcviku, diagnostika a hodnocení výsledků výuky, výchovné problémy ve vyučování a výcviku.			
Studijní literatura a studijní pomůcky	• CEDRYCHOVÁ, V. a RAUDENSKÝ, J. <i>Kapitoly z obecné didaktiky pro učitele střední školy</i>. Ústí n. L.: Pedagogická fakulta Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, 1993. ISBN 80-7044-058-9. • CIGÁNEK, R. <i>Politický zápas o jednotnou státní školu 1945-1949</i>. Praha: Karolinum, 2009, 205 s. ISBN 978-80-246-1611-7. • DOLEŽALOVÁ, J. <i>Vzdělávání – výuka – cíle – obsah výuky (interaktivní text z obecné didaktiky)</i>. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004. 71 s. 80-7041-030-2. • JANÍK., Knecht, P., Najvar, P., Pišová, M. a Slavík, J. <i>Kurikulární reforma na gymnáziích: výzkumná zjištění a doporučení</i>. Pedagogická orientace, roč. 21/2011, č. 4, s. 375. • KALHOUS, Z., OBST, O. <i>Školní didaktika</i>. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-253-X. • KASÍKOVÁ, H. <i>Kooperativní učení, kooperativní škola</i>. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-167-3. • KOLÁŘ, Z., RAUDENSKÁ, V. a FRÜHAUFOVÁ, V.: <i>Didaktické znalosti a dovednosti učitelů</i>. Co by měl učitel znát a co by měl umět. Ústí nad Labem: UJEP, PF, 2001. ISBN 80-7044-361-8. • KOLÁŘ, Z. a ŠIKULOVÁ, R.. <i>Vyučování jako dialog</i>. Praha: Grada Publishing, 2007. 132 s. ISBN 978-80-247-1541-4. • KOLEKTIV <i>Tvořivost v práci učitele a žáka</i>. Brno: Paido, 18995. ISBN 80-85931-23-0. • KULIČ, V. <i>Chyba a učení</i>. Praha: SPN, 1971, s. 248. • KOLEKTIV <i>Vybrané kapitoly z obecné didaktiky</i>. Brno: Masarykova univerzita v Brně 1999. 95 s. ISBN 80-210-1308-7 • MALACH, J. <i>Didaktika pro doplňující pedagogické studium. Studijní opora</i>. Ostrava: Centrum dalšího vzdělávání Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, 2003. 182 s. • MAŇÁK, J. <i>Nárys didaktiky</i>. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 1999. ISBN 80-210-1661-2. • MAŇÁK, J. <i>Rozvoj aktivity, samostatnosti a tvořivosti žáků</i>. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1998. 134 s. ISBN 80-210-1880-1 • • MAREŠ, J., SLAVÍK, J., SVATOŠ, T a ŠVEC, V. <i>Učitelovo pojetí výuky</i>. Brno: Centrum pro další vzdělávání učitelů PF MU, 1996. ISBN80-210-1444-X. • MUŽÍK, J. <i>Řízení vzdělávacího procesu</i>. Praha: Wolters Kluwer, 2011. • PETERSEN, W., H. <i>Učebnice všeobecné didaktiky</i>. Bratislava: SPN 1993, 200 s., ISBN 80-08-02004-0. • PRŮCHA, J. <i>Vzdělávání a školství ve světě. Základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů</i>. Praha: Portál, 1999. 319 s. ISBN 80-7178-290-4 • SEMRÁD, J. a ŠKRABAL, M. <i>Strategie výuky v kontextu kurikulární reformy</i>. In Projekt ESF Další vzdělávání pedagogických pracovníků odborných škol na podporu přípravy a realizace školních vzdělávacích programů CZ.04.1.03/3.1.15.1/0194. Praha: NÚOV, 2008. • SKALKOVÁ, J. <i>Obecná didaktika</i>. Praha: Grada, 2007. 322 s. ISBN 978-80-247-1821-7 • SKALKOVÁ, J. <i>Za novou kvalitou vyučování</i>. Brno: PAIDO 1995, 89 s. ISBN 80-85931-11-7			

- SVATOŠ, T. *Malá didaktika: v teorii a praxi pro seminární výuku obecné didaktiky*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006. ISBN 80-7041-715-3
- ŠIMONÍK, O. *Úvod do didaktiky základní školy*. Brno: MSD Brno, 2005. 140 s. ISBN 80-86633-33-0
- ŠVEC, V. (ed.). *Od implicitních teorií výuky k implicitním pedagogickým znalostem*. Brno: Paido, 2005. ISBN 80-731-092-1.
- ŠVEC, V. a kol. *Cesty k učitelské profesi: utváření a rozvíjení pedagogických dovedností*. Brno: Paido, 2002, 306 s. ISBN 80-7315-035-2.
- WALTEROVÁ, E. (ed). *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-083-2.
- WALTEROVÁ, E. *Kurikulum- Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě*. Brno. FF MU, 1994.

Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Pedagogická psychologie			
Typ předmětu	doporučený	dopor. ročník / semestr		LS
Rozsah studijního předmětu	39 h	hod. za týden	2+1	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky		přednáška, seminář
Vyučující	prof. PhDr. Alena Vališová, CSc.; doc. PhDr. Dana Dobrovská, CSc. PhDr. Lenka Emrová			
Stručná anotace předmětu	Student se seznámí se zákonitostmi vývoje osobnosti a o činitelích vývoje osobnosti, především výchově, učení (též elektronického) a vzdělávání (edukaci). Osvojí si poznatky o významu motivace (pochvala, povzbuzení, trestu) v učení a vyučování, o prostředcích výchovy v činnostech, stylech výchovy a sebevýchově. Získá vědomosti o psychologické charakteristice adolescence, o osobnosti kvalitního učitele technických předmětů a mistra odborné výchovy, rizicích profese učitele (syndromu vyhoření, fyzických a psychických příznacích vyhoření, příčinách vyhoření, prevenci jeho vzniku). Seznámí se s poznatky o sociálním klimatu a atmosféře školního zařízení a vztazích mezi učiteli a žáky, roli moderních vyučovacích a komunikačních prostředků a jejich vlivu na osobnost dospívajících.			
Studijní literatura a studijní pomůcky	Základní literatura: Dobrovská, D. Pedagogická psychologie. Praha: MÚVS ČVUT, 2011, 65 str. K dispozici na intranetu MÚVS ČVUT. Čáp, J., Mareš, J., Psychologie pro učitele. Praha: Portál, 2001 (vybrané kapitoly) Rozšiřující literatura: Mareš, J., Křivohlavý, J. Komunikace ve škole. Brno: Masarykova univerzita, 1995. Mareš, J. Styly učení u žáků a studentů. Praha: Portál, 1998. Vališová, A., Kasíková, H. Pedagogika pro učitele. Vybrané kapitoly. Praha: Grada, 2. vydání, 2011. Vašutová, J. Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu. Brno: Paido, 2004.			

Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Komunikační dovednosti			
Typ předmětu	doporučený	dopor. ročník / semestr		LS
Rozsah studijního předmětu	26 h	hod. za týden	0+2	kreditů 2
Jiný způsob vyjádření rozsahu				
Způsob zakončení	klasifikovaný zápočet	Forma výuky	seminář, cvičení	
Vyučující	doc. PhDr. Dana Dobrovská, CSc. PhDr. Lenka Emrová PhDr. Taťána Holasová, CSc.,			
Stručná anotace předmětu	Posluchači si osvojí základní historické a teoreticko-pragmatické vědomosti a dovednosti z oblasti dějin rétoriky, techniky mluveného projevu, hlasové hygieny a formou praktických cvičení rozvíjet esteticko-hodnotící kritéria při posuzování mluveného projevu. Cílem předmětu je integrace sociálně psychologických, biologických, jazykovědných a estetických aspektů při rozvoji verbální i neverbální komunikace. Tematické okruhy: 1. Úvod do historie a teorie kultury mluveného projevu 2. Základy techniky mluveného projevu 3. Základní aspekty rozvoje jazykové kreativity (seminář) 4. Příprava mluveného projevu (osobnost řečníka, řeč těla) 5. Základní komunikativní dovednosti Klíčové pojmy pro jednotlivé tematické okruhy: • Sofisté, Korax, Sokrates, Platon, Aristoteles, Cicero, Quintilianus, klášterní a katedrální školy, univerzity, J. Hus, Claret, J. Blahoslav, J. A. Komenský, B. Balbín, J. Dobrovský, J. Jungmann, Matice česká, Pražský lingvistický kroužek, kultura řeči, jazyková kultura, jazykové schopnosti atd. • Ortoepie, respirace, fonace, artiklace, zvukové prostředky řeči (přízvuk, intonace, tempo řeči pauzy, frázování), hlasová hygiena, rozsah slovní zásoby, komunikativní situace, T. Holasová, J. Hůrková, J. Kraus, J. Kohout, M. Maříková, R. Lukavský, atd.; • Analýza písemného a mluveného projevu, rozbor zvukových ukávek mluveného projevu, esteticko-hodnotící kritéria posuzování jazykové komunikace, strategie a taktika jednání, V. Capponi, H. Cohen, J. A. Devito, J. Ehrenborg, T. Holasová, J. Kohout, R. Kohoutek, J. Křivohlavý, A. Langer, P. Lauster, R. B. Maddux, S. Mandel, T. Novák, P. Wilson atd.; • Základní složky komunikace, verbální a neverbální komunikace, mimika, haptika, pozice, póza, druhy a žánry mluveného projevu, V. Bělohávková, D. Booher, P. Brienová, V. Capponi, H. Cohen, J. A. Devito, M. Foret, N. Hayesová, P. Honey, R. Honzák, B. Hurstová, J. Kohout, J. Křivohlavý, A. Langer, R. Lukavský, R. B. Maddux, M. Maříková, A. Měchurová, A. Vališová atd.; • Situační myšlení, pozice, status, role, zpětná vazba, přímé a nepřímé vyjádření citů, brzdící a podpůrné reakce, asertivita, zátěž, únava, úzkost, stres, tréma, příprava na veřejné vystoupení, D. Booher, S. Brockert, H. Cohen, J. A. Devito, D. Gruber, P. Honey, R. Honzák, B. Hurstová, J. Kohout, J. Křivohlavý, A. Langer, S. Mandel, T. Novák, P. Říčan, J. Šimek a další.			
Studijní literatura a studijní pomůcky	• Allhoff, W. Rétorika a komunikace. Praha: Grada, 2008. ISBN 80-247-2283-2 • Altrichterová, B.; Nastuneaková, M. Rétorika pro každého. Praha: Vydavatelství ČVUT, 1997. • Barker, A. Umíte přesvědčit? Praha: Computer Press, 2000. • Beck, G.: Zakázaná rétorika • Bělohávková, V. Řeč těla. Praha: Computer Press, 2001. • Bishop, S. Jste asertivní? Praha: Computer Press, 2000. • Booher, D. Komunikujte s jistotou. Brno: Computer Press, 1999. • Buchtová, B.: Rétorika. Praha, Grada 2006. • Devito, J. A. Základy mezilidské komunikace. Praha: Grada, 2000. • Ehrenborg, J. Mattock, J. Přesvědčivé vystupování. Praha: Management Press, 1997. • Foret, M. Jak komunikovat se zákazníkem. Praha: Computer Press, 2000. • Gruber, D. Zlatá kniha komunikace. Ostrava: Repronis, 2005. • Hamplová, A.; Schrom, O.; Tichý, Š. Jak přesvědčit a zaujmout. Praha: Grada, 2000. • Hierhold, E.: Rétorika a prezentace, Praha: Grada, 2005.			

- **Holasová, T. Rétorika pro techniky. Praha: 2003.**
- Honey, P. Tvář v tvář. Průvodce úspěšnou komunikací. Praha: Grada, 1997.
- Houser, P. Hry se slovy a jazykem. Praha: Portál, 2002.
- Hůrková, J. Česká výslovnostní norma. Praha: Scientia, 1995.
- Jirák, J.; Köpplová, B. Média a společnost. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7
- Just, V. Velký slovník floskulí. Praha: Leda, 2009. ISBN 80-7335-185-4
- Klapetek, M. Komunikace, argumentace, rétorika. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2652-6
- Kohout, J.: Rétorika. Umění mluvit a jednat s lidmi. Praha, Management Press 2002.
- Kraus, J.: Rétorika a řečová kultura. Praha, Karolinum 2004.
- Lotko, E. Kapitoly ze současné rétoriky. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997.
- Lukavský, R. Kultura mluveného slova. Praha: Nakladatelství AMU, 2000.
- Mareš, J.; Křivohlavý, J. Komunikace ve škole. Brno: Masarykova univerzita, 1995.
- Maříková, M. Rétorika. Manuál komunikačních dovedností. Praha: Professional Publishing, 2001.
- Mikuláščík, N. Komunikační dovednosti v praxi. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0650-4
- Naumann, F. Umění konverzace. Praha: Portál, 2002
- Nöllke, M.: Umění slovní sebeobrany. Praha, Grada 2004.
- Pease, A. Řeč těla. Praha: Portál, 2001.
- Praško, J.; Prašková, H. Asertivitou proti stresu. Praha: Grada, 1997.
- Salomé, J. – Galland, S.: Naslouchej sám sobě a porozumíš druhým. Brno, ERA 2002
- Smejkal, V.; Bachrachová, H. Lexikon společenského chování. Praha: Grada, 2002.
- Schmidtová, M.: Rétorika. Praha, ČVUT 2005.
- Štěpaník, J.: Umění jednat s lidmi. Praha, Grada 2003.
- Špačková, A.: Moderní rétorika. Praha, Grada 2003.
- Tegze, O.: Neverbální komunikace. Praha, Computer Press 2003.
- Termann, S.: Umění přesvědčit a vyjednat. Praha, Grada 2002
- Ury, W. Jak překonat nesouhlas. Praha: Management Press, 1997.
- Vybíral, Z. Psychologie mezilidské komunikace. Praha: Portál, 2002.
- Výrost, J., Slaměnik, I. Aplikovaná sociální psychologie. Praha: Grada, 2001, 260 str.
- Wieke, T.: Rétorika v praxi. Praha, Rebo productions 2005.